

در حکومت اسلامی بهای بیشتر و فزون‌تر از آن کسی است که تقوا داشته باشد، نه ثروت و مال و قدرت و همه مدیران و کارگزاران و رهبران و روحانیون نظام و حکومت عدل موظفاند که با فقرا و مستمندان و پابره‌نه‌ها بیشتر حشر و نشر و جلسه و مراده و معارفه و رفاقت داشته باشند تا متمکنین و مرفهین.

۱۳۶۶/۵/۶

M o s t a g h e l A T U

گاهنامه فرهنگی، اجتماعی و سیاسی معنا انجمن اسلامی دانشجویان مستقل دانشکده الهیات هفته سوم اسفند ۱۳۹۹ شماره دوم

صندلی قدرت یا خدمت

مقدمه سردبیر
محمدعلی شبانی

تکرار نکردن گذشته نافرجام خود، لازم است که معیارها و شاخص‌های مسئول کارآمد و کارگزار اسلامی را با اهتمام و توجه بیشتر مورد بررسی قرار داد.

با نزدیک شدن به انتخابات ۱۴۰۰ و بالا گرفتن گردخاک رقابت بر سر تخت یا صندلی قدرت یا خدمت، لازم است که مردم ایران اسلامی با بصیرت افزایشی و مطالعه شاخص‌های کارگزاران اسلامی در سیره معصومین، علاوه بر تاثیر مثبت در کمیت آراء، کیفیت آرای خود را بالا ببرند.

بالا بودن کمیت آرای انتخابات، بیانگر حیات مردم و دغدغه آنان نسبت به آینده کشور، و بالا بودن سطح کیفی آراء و انتخاب کارگزار اصلح، نشان‌دهنده بینش و بصیرت بالای مردم آن کشور است.

به تعبیر مقام معظم رهبری انتخابات اساسی‌ترین مسئله کشور است، حال این اساسی‌ترین مسئله کشور، به دست مردم آن کشور رقم می‌خورد، پس بصیرت افزایشی به واسطه اشراف کامل بر مؤلفه‌های کارگزار اسلامی، از وظایف سرنوشت ساز مردم حکومت است.

شاخص‌های حکومت‌داری امیرالمومنین و توصیه‌های ایشان به کارگزاران، خط‌کشی دقیق برای ارزیابی مسئولین حکومت اسلامی است. خط‌کشی که با در دست داشتن آن می‌توان کج‌فکری مسئول را در بزنگاه تشخیص داد و مانع از رسیدن آن به مناصب مهم حکومت شد.

البته باید حقیقت را پذیرفت که مطالعه زندگی امیرالمومنین، به‌عنوان زمامدار آرمانی و ایده‌آل حکومت اسلامی، نمکی است بر زخم مردم. چراکه هرچقدر به ابعاد و ظرایف حکومت‌داری امیرالمومنین پی می‌بریم، ناکارآمدی و فاصله داشتن برخی کارگزاران منتخب مردم با سیره ایشان، آشکارتر می‌گردد. هرچند این حسرت، که ناشی از تجربه‌های شکست خورده یک ملت بوده، خود مسبب رشد فکری و افزایش آگاهی سیاسی مردم جامعه است. اما دو یا چند بار گزیده شدن از یک سوراخ هم، خود دلیلی بر پایین بودن سطح فکری مردم یک حکومت است. پس برای جبران گذشته، در واقع برای به عقب برگشتن و

صاحب امتیاز: انجمن اسلامی دانشجویان مستقل دانشگاه علامه طباطبائی (ره)
مدیر مسئول و سردبیر: محمدعلی شبانی ویراستار: حدیثه سعادت
هیئت تحریریه: جعفر افتخاری، حدیثه سعادت، نرگس جانی، محمدعلی شبانی، زهره زنگویی، سیدمهدی نظیری

از آخر مجلس...

جلوه‌هایی از مدیریت انقلابی

مدیریت جهادی مدیریتی است که با عشق و ایمان به خدا، خستگی ناپذیری، باگام‌های بلند و دارای شتاب مدبرانه که با بصیرت و دشمن‌شناسی، خود از موانع پیش‌روی خود می‌گذرد و به سوی ایجاد تمدن اسلامی پیش می‌رود. در این نوشتار به مولفه‌ها و شاخصه‌های مدیران انقلابی می‌پردازیم.

ماشین مردم

در احوالات حجت الله ملا آقایی فرمانده مهندسی رزمی جنگ جهاد سازندگی استان تهران، در اهتمام به **بیت المال**، روزی کپسول گاز خانه ایشان تمام می‌شود و پدرشان مجبور می‌شوند مسیر طولانی از منزل تا شهرک آزادیه قرچک را برای تعویض کپسول طی کنند. در هنگام بازگشت، مسیر طولانی و وزن زیاد کپسول پدر را خسته کرده بود. در این حین شهید حجت الله سر می‌رسند و با بی‌توجهی از کنار پدر عبور می‌کنند، و بعد از لحظاتی نفس زنان برمی‌گردند و کپسول را به دوش می‌گیرند. پدر وقتی دلیل این کار را پرسیدند و گفتند: شما که به سمت منزل رفتید خب کپسول را هم می‌بردید. ایشان در جواب می‌گویند: **ماشین برای بیت المال است و من چنین اجازه‌ای نداشتم.** وای که چقدر غصه می‌خورند وقتی از ملکوت نظاره‌گر چپاول بیت المال مسلمین هستند. کجایند این مردان بی ادعا...

اولین مصوبه رئیس جمهور

از مولفه‌های مدیریتی شهید رجایی می‌توان به سادگی محیط کار ایشان اشاره کرد. از اولین مصوبات دولت آقای رجایی این بود که باید وزرا در بدترین اتاق‌های مجموعه وزارت‌های مستقر می‌شدند، و خودشان هم اتاق کوچکی را برای کار انتخاب کردند.

ایشان با این کار می‌خواستند دچار تشریفات و اسیر پست و مقام نشوند.

جوان‌ها مقدم‌اند

شهید احمد کاظمی فرمانده نیروی سپاه پاسداران جوانگرا بود و به نیروهای جوان اعتقاد داشت و به خلاقیت و نیروی بالای جوان‌ها برای ایجاد تحول میدان می‌داد. تا آنجا که به شهید طهرانی مقدم گفته بودند، شده می‌روم پادگان ولیعصر را می‌فروشم پول برای می‌آورم، فقط تو برو سلاحی که جنگ ما با دشمن را نامتقارن می‌کند بساز. نتیجه چنین تفکری می‌شود نیروی هوایی سپاه که توانست اولین هلی‌کوپتر تک سر نشین را از مرحله صفر تا صد، از طراحی تا تولید را بسازد، بدون احتیاج به بیگانگان. یک مدیر انقلابی این چنین بدون امید بستن و اعتماد به دشمن و با اتکا به ظرفیت‌ها و سرمایه‌های داخلی و نیروهای انسانی، ظرفیت‌های کشور را در جهت پیشرفت کشور بکار می‌بندد.

نظم بهشتی

یکی از خصلت‌های بارز مدیریتی شهید بهشتی وقت شناسی و نظم و انضباط ایشان بود. شهید بهشتی آنقدر به نظم مقید بود که در مورد نظم و وعده‌هایش با کسی رو در بایستی نداشت. به گفته‌ی خودشان «تا در کارهایمان نظم نداشته باشیم نمی‌توانیم کارهای مملکت را پیش ببریم».

روزی در میان مباحثه با یکی از دوستانشان درب منزل به صدا در می‌آید فرزندان در را باز می‌کند سپس به نزد پدر می‌آید و می‌گوید آقای مطهری با شما کاردارند. شهید بهشتی به ایشان فرمودند برو به آقای مطهری بگو اگر امری دارند به شما بفرمایند من بعداً با ایشان تماس خواهم گرفت. اما آقای مطهری گفتند با خودشان کاردارم. وقتی آقای بهشتی رفتند، با ناراحتی برگشتند چون درخواست شهید مطهری این بود که با یکی از پزشکان متدین قول داده بودن همراه خود، آقای بهشتی را به مراسم خطبه عقد آن پزشک ببرند. آقای بهشتی معذرت خواهی می‌کنند و می‌گویند: در این ساعت برنامه‌ی دیگری دارم و نمی‌توانم همراه شما بیایم. شهید مطهری هرچقدر اصرار کردند ایشان نپذیرفتند.

از ثمرات این نظم، توفیق چشمگیر ایشان در عمل به وعده‌هایی بود که چه در حوزه مدیریت و چه در جامعه به عنوان یک روحانی صاحب نفوذ به مردم می‌داد، و تلاش‌های بی‌وقفه برای پیگیری کارها تا رساندن به مرحله عمل به منظور جلوگیری از خلف وعده.

مدیریت اگر انقلابی باشد

راه علاج وکلید برون رفت از مشکلات کشور مدیریت جهادی و انقلابی است. بنابراین اگر مدیریت جهادی و انقلابی و البته کارآمد باشد همه مشکلات حل می‌شود. امید است با تأسی از آموزه‌های اسلام و انقلاب بتوانیم در انتخاب مسئولین و مدیران اصلح، کارآمد، با ایمان، پر انگیزه، علاقه‌مند به کار برای اداره نظام اسلامی یمن موفق باشیم.

صف اولی‌ها

در رثای مردم‌داری مسئولین و مذمت دوری از مردم

بی‌شک مردم‌داری مسئله‌ای است که نباید به سادگی، از کنار آن گذر کرد. مردم‌داری، یکی از بنیادی‌ترین مسئله مدیریت به حساب می‌آید. چنان که می‌توان مردم و مسئول را دو دست در نظر گرفت. اگر ملتی پشتیبان دولت نباشد یا دولتی، یاری رسان ملت نباشد آن دولت و ملت، محکوم به نابودی است. تنها جامعه‌ای که می‌تواند به پیشرفت‌های مطلوب برسد، جامعه‌ای است که مردم و مسئولین متحد و پشتیبان همدیگر باشند. «واعتَصِمُوا بِحَبْلِ اللَّهِ جَمِيعًا وَ لَا تَفَرَّقُوا» آل عمران آیه ۱۰۳

مسئول، پدر دلسوز مردم

مهر و عطوفت مسئولان، نسبت به مردم باعث جلب توجه و پشتیبانی مردم می‌شود و همواره مردم، در مقابل لطف و مهربانی مسئولین، مردم به دامن گرمشان، پناه می‌برند. مسئول باید دست نوازشگر پدرانه خود را بر سر مردم داشته باشد و همیشه منصب خود را امانتی بداند برای خدمت به مردم، و نه بهانه‌ای برای مال‌اندوزی. پیامبر اکرم (ص) می‌فرمایند: «امامت و رهبری شایسته نیست مگر برای کسانی که سه خصلت را داشته باشند. ورعی که او را از معصیت خدا دور نگه دارد، بردباری که غضبش را نگه دارد، و نیکو ولایت کردن بر کسانی که تحت ولایت او هستند تا برای آنان مانند پدر باشد».

بی‌کفایتی برخی

برخی مسئولین فعلی ما چه بی‌ریا با زندگی مردم بازی می‌کنند. بارها و بارها می‌شنویم که فردی چندین میلیارد اختلاس کرد یا فردی حقوق نجومی می‌گیرد. و در این میان تنها مردم هستند که در فقر به سر می‌برند. چه بسا مردانی که در زباله‌دانی‌ها غرق شده و یا زنانی که برای سیر کردن شکم فرزندش، مجبور به تن فروشی

می‌شود. کودکان کاری که کاسه‌ی گدایی به دست گرفتند و مواد مخدر حمل می‌کنند. آیا برای این جامعه، انقلاب کردیم؟ مسئولین بی‌کفایتی که مقام گرفتند و در خوش گذرانی به سر می‌برند، آیا وضع جامعه را نمی‌بینند؟ آن کلیدی که قفل تحریم را باز می‌کند گم شد است؟ چقدر حضور مسئولین، در بین مردم، کمرنگ شده است. تا از نزدیک مردم را ببینند، بشنوند، درک کنند. دردهایی که باید دیده و شنیده شوند. اما برخی مسئولین پنبه‌ای بر گوش زدند و عصای کوری به دست گرفتند. بی‌شک تنها چیزی که بعضی مسئولین ندارند مردم‌داری است. مردمی که به حال خود وا گذاشته شده‌اند، مردمی که رنج می‌برند. مسئولی که خودروی میلیاردری سوار می‌شود آیا می‌تواند درک کند کسی را که نمی‌تواند پرایدی بخرد؟ آن کارگزاری که لباس پیامبر بر تن دارد، آیا کلامی از امام علی (ع) را در نهج البلاغه که فرماندهانشان را در مردم‌داری، پند می‌داد را در یاد دارد؟ مسئولانی که لباس انقلاب به تن دارند و به مردم و انقلاب خیانت می‌کنند. ما ملت ایرانیم، از یک خاک. در جبهه‌های نبرد، جنگیدیم، خون دادیم. خود را فدای اسلام و امام کردیم، و ای دریغ که کرکس‌هایی تن انقلاب را دریدند و خون مردم را مکیدند. نارضایتی مردم از حکومت به خاطر بی‌مسئولیتی برخی مسئولین دولتی است. مسئولانی که درکی از زندگی مردم ندارند. مردم انتظار دارند مسئولین شخصا به مشکلات آنها بپردازند و ابراز همدردی کنند تا گرهی از کار آنان باز شود. رهبری درباره مردمی بودن مسئولین وعدم پنهان کاری آنان بیان کردند که: «در منطق حکومت، اگر کسی بخاطر مسوولیتش دارای امتیاز و احترامی شد، این موضوع نباید اخلاق و رفتار او را با مردم تغییر دهد و او را از مردم دور کند».

یک دست صدا ندارد

بی‌شک حضور پر شور مسئولین و با مردم بودن آنها، می‌تواند بسیاری مشکلات مردم را حل کنند. زمانی که مسئول، از مردم دور است، نمی‌تواند مردم را درک کند. موفق ترین مسئول، کسی هست که مردم‌دار باشد. مردم‌داری مسئول، دلگرمی مردم است، و دلگرمی مردم می‌تواند پشتیبان مسئول باشد. و حال جامعه‌ای خوب است که مردم و مسئول، دست به دست هم باشد تا جامعه‌ای سالم و ایده‌آلی را برای فرزندان خود رقم بزنند.

حق مردم

دوراندیشی و شفافیت؛ دورکن اساسی برنامه ریزی

قبل از پرداختن به موضوع دوراندیشی سیاسی و شفافیت سازی در زمینه برنامه های یک مسئول جامعه، به تعریف مختصری از این دو مفهوم می پردازیم. شفافیت از دیدگاه رهبری یعنی مسئول جامعه عملکرد خودش را به طور واضح بیان و در اختیار مردم قرار بدهد. در فرازی از نامه های امام علی (ع) به مالک اشتر آمده: «أَلَا وَ إِنَّ لَكُمْ عِنْدِي أَنْ لَا أُخْتَجَزَ دُونَكُمْ سِرًّا إِلَّا فِي حَرْبٍ» بدانید حق شما بر من است که چیزی را از شما جز اسرار جنگ پنهان ندارم. دوراندیشی سیاسی یعنی یک مسئول از برنامه های خود به منافع بلندمدت مردم نیز توجه داشته باشد و با تدبیر صحیح عمل کند. همچنین اگر منافع مردم را در خطر دید از جایگاه نظارتی به اصلاح آن پردازد و نگذارد که سیاست های دشمنان دست او را از پشت ببندد.

دوراندیشی، مقدم بر برنامه صحیح

أَصْلُ الْعَزْمِ الْحَزْمُ، وَتَمَرَّتْهُ الظَّفَرُ: «اساس تصمیم گیری دوراندیشی است و میوه آن، کامیابی». امام علی علیه السلام، غرالحکم ج ۳۰۹۵. مسؤولی که دوراندیش باشند، برنامه های خود را شفاف و به دور از هرگونه ابهام و غرض شخصی به مردم ابلاغ می کنند. خیلی از مردم دیده و شنیده اند که برخی کاندیدهای انتخاباتی در زمینه برنامه های خود به گونه ای ادعا می کنند که گویا می خواهند جامعه جاهلی عربستان را به بهشت برین تبدیل کند.

به نقل از آقای دکتر محسن مهرآرا، عضو هیئت علمی دانشگاه تهران «تصمیمات سخت نیاز به سیاستمداران قوی دارد». از کجا بفهمیم که کدام کاندیدای محترم دوراندیش است؟ «أَحْزَمُ النَّاسِ رَأْيَا مَنْ أَنْجَزَ وَعْدَهُ، وَ لَمْ يُؤَخَّرْ عَمَلُ يَوْمِهِ لَعْدِهِ» غرالحکم ۳۳۴۱. دوراندیش ترین مردم دراندیشه کسی است که به وعده خود عمل کند و کار امروزش را به فردا نیندازد.

حق مردم این است

همان طور که پیش تر نیز اشاره شد، شفاف سازی در سیاست به عنوان یک مسئله مهم مطرح است. مهم ترین رویکرد یک مسئول بیان شفاف برنامه های خود است. همانطور که امام خمینی رحمت ا... در حرکت انقلابی خود در مقابل دوستان و دشمنان از کسی نترسید و حرف ها، اصول انقلاب، مبانی انقلاب و ارزش های آن را به طور شفاف و صریح بیان نمود. واژه شفافیت که امروزه خیلی ها به خاطر عدم مطالعه منابع اسلامی به غربی ها نسبت می دهند و می گویند غربی ها به ما یاد دادند، اساساً از سخنان امیرالمومنین علیه السلام است که حق مردم بر خود را در این می دانستند که جز در مسائل جنگ هیچ حرفی را از مردم پنهان نکنند.

اموری که به مردم مربوط می شود باید به صورت شفاف از سوی دولتمردان به مردم ابلاغ گردد در این صورت اعتماد مردم به دولت بیشتر و بدگمانی ها از بین می رود. با توجه به منظومه فکری رهبری باید هم در زمینه پیشرفت ها و هم موانع و مشکلات در جامعه شفاف سازی شود.

شفاف سازی در اقتصاد

با توجه به اینکه در مسائل اقتصادی، کشور درگیر یک جنگ اقتصادی است، شفافیت نقش بی بدیلی را ایفا می کند. یکی از مراحل این است که فضای اقتصاد کشور برای حضور مردم شفاف باشد و صرفاً متکی به دولت نباشد. مسئله شفافیت اقتصادی در اصل ۱۵ سیاست های کلی اقتصادی، اصل ۱۶ سیاست های کلی اقتصاد مقاومتی و... آمده است. از نتایج این شناخت می توان به عدم سوء استفاده افراد از ظواهر قوانین، بسته شدن راه های تقلب و جلوگیری از مفاسد اقتصادی نام برد. مرحله بعدی نیز فسادستیزی، شفافیت در برخورد با مفسدان است که با فساد باید به طور جدی مبارزه شود. همه موارد گفته شده نشان دهنده این است که یک مسئول موظف است تا برنامه های خودش را در همه ابعاد جز مسائل امنیتی و نظامی بیان کند.

سخن آخر

شفافیت و دوراندیشی از ویژگی های ضروری یک مسئول است که در اسلام نیز بر آن تأکید شده است. شفافیت باید در همه ابعاد به جز موارد نظامی و امنیتی صورت گیرد، زیرا اگر مسائل نظامی در ملاءعام گفته شود، دشمن نیز از آن مطلع می شود و آن را علیه اسلام به کار می گیرد.

حقیقت حکومت

تأملی در تفاوت حاکم حکومت اسلامی و غربی

یکی از امتیازهای نظام جمهوری اسلامی ایران در میان نظام‌های موجود، برخورداری از ولی فقیه و کارگزاران با خدا است، که در عمل آنها می‌توان رفتار و گفتار مخلصانه را دید که نشان از مرام علی‌وار دارد. اما از آنجایی که مسئولان نظام اسلامی انسان ممکن‌الخطا هستند فرض این‌که هیچ مسئولی در چنین نظامی مرتکب تخلف و خطا نشود فرض باطلی است و اساساً جوامع بشری به گونه‌ای هستند که فرض عدم خطا در آن، فرض درستی نیست؛ چراکه اجزای این جامعه انسان‌های غیر معصوم هستند که هر لحظه ممکن است دچار خطا و اشتباه شوند و حتی در حکومت پاک‌ترین انسان‌ها همچون حضرت امام علی (ع) نیز کارگزاری بودند که دچار تخلف می‌شدند. واکنش‌های حضرت نسبت به برخی از آن‌ها نیز در قالب نامه تند و عتاب‌آمیزی که در نهج البلاغه وجود دارد موجود است.

رهبری هر جامعه‌ای، متناسب با ارزش‌ها و آرمان‌های آن جامعه و اهداف اساسی حکومت در آن، تعیین می‌شود. در نظام‌های لائیک و سکولار برای رهبری، شرایط چندانی بیش از توانایی نسبی مدیریت کلان اجتماعی لازم نیست اما در نظام اسلامی شرایط دیگری نیز لازم است که در ادامه به برخی از آن‌ها اشاره می‌کنیم.

در اسلام

کفایت اخلاقی

رهبر جامعه اسلامی

و اتصاف او به عدالت،

تقوا، پاکدامنی،

امانت داری، شجاعت،

دوری از خودخواهی،

هواپرستی، ریاست طلبی

و دیگر رذایل اخلاقی،

بسیار تأکید شده است.

صلاحیت علمی یکی از ویژگی‌های مسئولان اسلامی است که اصطلاحاً از آن به «فقاہت» تعبیر می‌شود و به معنای شناخت دقیق احکام فقهی و حقوقی اسلام، در همه ابعاد و مسائل فردی و اجتماعی است. فرض بر این است که آنچه در جامعه اسلامی، ملاک عمل و قانون قرار می‌گیرد همان قوانین الهی است، بنابراین وجود رهبری که توانا بر استنباط احکام الهی، در مسائل کلان اجتماعی بوده و بتواند در مسائل مختلف حکم دینی را کشف و به اجرا درآورد، ضروری می‌نماید.

در اسلام کفایت اخلاقی رهبر جامعه اسلامی و اتصاف او به عدالت، تقوا، پاکدامنی، امانت داری، شجاعت، دوری از خودخواهی، هواپرستی، ریاست طلبی و دیگر رذایل اخلاقی،

بسیار تأکید شده است. این مسأله از چند جهت حائز اهمیت است؛ اول آن رو که حاکم جامعه اسلامی، باید به پا دارنده عدالت و مجری احکام الهی باشد خود باید با تمام وجود تابع آنها بوده و التزام قلبی و عملی کامل نسبت به هنجارهای دینی داشته باشد. امام حسین (ع) در این باره می‌فرماید: «مجارى الامور و الاحکام على ایدی العلماء بالله الأمناء على حلال الله و حرامه». سر رشته امور و قوانین باید به دست عالمانی خداشناس باشد که نسبت به حلال و حرام خداوند امین و وفادارند. مس‌تدرک الوسائل، ج ۱۷ ص ۳۱۵ باب ۱۱.

از نظر جامعه‌شناسی و روانشناسی تربیتی، زمامداران و چهره‌های برجسته و شاخص هر جامعه، خواه‌ناخواه

نقش الگویی برای قشر وسیعی از جامعه پیدا کرده، و منش و سیره و رفتارشان تأثیرات جدی در الگوبرگشتی توده‌ها و بهنجار و یا نابهنجار شدن رفتار آنان دارد. تأثیر این مطلب تا آنجا است که از پیامبر اکرم (ص) نقل شده است: «الناس علی دین ملوکهم» آدمیان بر دین و مرام زمامداران خویشند. بحارالانوار، ج ۱۰۳، ص ۷

چنین کسی اصطلاحاً «ولی فقیه» نامیده می‌شود. از این رو در اصل پنجم قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران آمده است: «در زمان

غیبت حضرت ولیعصر عجل الله فرجه در جمهوری اسلامی ایران ولایت امر و امامت امت بر عهده فقیه عادل و با تقوا، آگاه به زمان، شجاع، مدیر و مدبر است»؛ بنابراین در یک کلام می‌توان گفت اولاً این انتظار که در نظام اسلامی و به ویژه در دوران غیبت امام معصوم هیچ فساد، اشکال، تخلف و امثال این‌ها وجود نداشته باشد به دلیل ماهیت غیر معصومانه اجزای تشکیل دهنده نظام اسلامی انتظاری اشتباه است. ثانیاً ما معتقدیم که در نظام اسلامی به دلیل اندیشیده شدن تمهیداتی همچون لزوم رعایت تعهد در کنار تخصص در گزینش بسیاری از کارگزاران و لزوم رعایت تقوا و عدالت برای رهبر نظام اسلامی، نظارت مستمر بر عملکردها و برخورد قاطعانه با تخلفات و... قطعاً اموری همچون تخلف و فساد کمتر از نظام‌های سکولار و غربی می‌باشد و ثالثاً اساساً راز تفاوت میان حکومت اسلامی با نظام‌های سکولار و غربی اموری فراتر و ریشه‌ای‌تر از برخی ظواهر همچون امکان وجود فساد و تخلف در بخش‌های نظام می‌باشد.

منش، سیره

و رفتار زمامداران،

چهره‌های برجسته

و شاخص جامعه

خواه‌ناخواه تأثیرات

جدی در الگوبرگشتی

توده‌ها و بهنجار

و یا نابهنجار شدن

رفتار آنان دارد.

بی انتقاد پذیری

در نقد انتقادناپذیری برخی مسئولین

یکی از جدی ترین مسائل فلسفه سیاسی، نقش مردم در تعیین نوع و هدایت سمت و سوی حکومت است. حضور مردم در صحنه سیاسی، نمادهای گوناگون دارد که از مهمترین آنها، حضور نقادانه و جست و جوگرانه مردم در نوع رفتار و منش مسئولان دولتی است. بشر جایز الخطاء اگر به حال خود واگذارده شود، آن چنان در تهاجم انواع عوامل فساد، خودباخته می شود که گاهی بی آن که خود بفهمد، در کمند شیطان گرفتار آمده و در عین حال، در پندار خود، خویشتن را راه یافته می یابد. اگر بخواهیم در این زمینه صحبت کنیم اول باید رجوع کنیم به فرمایش اهل بیت و سپس نظر امام خمینی (ره) و مقام معظم رهبری در این زمینه را بررسی کنیم.

فرمایشی از امیرالمومنین علی علیه السلام هست که می فرمایند: «فلیست تصلح الرعیة الا بصلاح الولاة»؛ صلاح و فساد امت، به صلاح و فساد حاکمان منوط است.

امام خمینی (ره): «ماها گمان کنیم که هر چه می گوئیم و می کنیم، کسی را حق اشکال نیست. اشکال، بلکه تخطئه، یک هدیه

الهی است برای رشد انسانها». «شما و دوستانمان در وزارت امور خارجه، باید تحمل انتقاد را، چه حق و چه ناحق، داشته باشیم». «اگر انسان خودش را ساخته بود، هیچ بدش نمی آمد که یک رعیتی هم به او اشکال کند و از انتقاد بدش نمی آمد».

رهبر معظم انقلاب: «نه فقط از دولت و قوه قضائیه و مجلس، بلکه ممکن است فردی از شخص حقیر نیز انتقاد داشته باشد اما انتقاد هیچ منافاتی با ایستادگی پای نظام اسلامی و انقلابی برآمده از پایداری ملت و فداکاری صدها هزار شهید ندارد، و به همین علت، مردم با همه وجود از این انقلاب دفاع می کنند».

که امید است این فرمایشات مورد توجه مسئولان قرار بگیرد.

در این چند سال اخیر بارها رفتار و تصمیمات غلط از طرف برخی مسئولین دولتی، نمایندگان مجلس و... صورت گرفته، آیا مسئولین انتقادپذیر هستند و اگر انتقادی از طرف مردم و نخبگان جامعه من جمله دانشجویان مطرح شود درصدد اصلاح تصمیم و رفتار خود خواهند بود؟ و آیا اصلا امکان و فضای انتقاد بصورت شفاف وجود دارد؟

این امکان در محضر و جلسات متعدد دانشجویی با حضرت آقا وجود داشته اما در جای دیگر ظاهرا امکان نداشته، نه امکان انتقاد و نه انتقادپذیری از مسئولین دیده نشده، کما اینکه با انتقادات نخبگان جامعه، گاهی توهین های زشت و حتی کار به محاکمه نیز کشیده شده که بسی جای تاسف دارد که مسئولین در نظام جمهوری اسلامی انتقادپذیر نباشند و اگر انتقادی از طرف مردم و نخبگان جامعه شد نسبت به رفتار و تصمیمی، بجای پذیرفتن اشتباه و درصدد اصلاح بر آمدن، برگردند توهین کنند یا شخص انتقاد کننده را محاکمه کنند.

در هر سیستمی که نگاه کنیم و از هر زاویه ای ممکن است اشکالاتی وجود داشته باشد و این اشکالات را فردی که در درون سیستم است متوجه نباشد، باید از بیرون به داخل نگاه کرد تا متوجه شد. در بحث رفتارشناسی دولت با مردم و مسئولین نیز چنین است، اگر مسئولان بخصوص مسئولین دولتی و اجرایی چنین به مسأله نگاه کنند و در واقع از دید مردم به مسائل نگاه کنند، در تصمیمات و رفتار خودشان حتما اصلاحات دقیق و مفید و مناسبی لحاظ می کنند و اگر مردم انتقادی داشتند از جان دل می پذیرند و درصدد اصلاح رفتار و تصمیم بر می آیند، ولی اگر چنین نگاهی نباشد مردم را در مقابل خود می بینند و از انتقاد آنها می رنجند و تصمیم و رفتار درستی هم درمقابلش اتخاذ نمی کنند.

انتقاد می شود گفت یک بابی از مطالبه گری حقوق انسانی و شهروندی هر فرد در این مرز و بوم می باشد که در این سالها از طرف مقام معظم رهبری خطاب به جوانان بارها گفته شده که مطالبه گری کنند و نسبت به جامعه و مسائل پیرامون بی تفاوت نباشند. بنظر می رسد باید فرایندی ایجاد کرد در این زمینه، شفاف و رسا، در فضایی قابل شنیدن و دیدن توسط مسئولین نظارتی و اجرایی، مسئولین و مسئولین خاطی، کما اینکه ما معتقدیم حرف مردم باید همیشه شنیده شود و مسئولین نظام جمهوری اسلامی درصدد خدمت به مردم باشند و نه چیز دیگری.

